

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Oboer/12/2021
Identifikačné číslo spisu: 8312205686
Dátum vydania rozhodnutia: 18.08.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8312205686.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, zastúpenej verita, s.r.o., so sídlom Miletičova 5B, 821 08 Bratislava, IČO: 35 940 875, proti povinnej L. F., narodenej XX. L. XXXX, bytom v B., Z., o vymoženie 1.076,12 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 12Er/377/2012, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 18CoE/96/2012-29 z 27. septembra 2012, takto

rozhodol:

I. V konaní p o k r a č u j e s právnym nástupcom oprávnenej BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692.

II. Dovolanie o d m i e t a.

III. Povinnej n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Humenné (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 12Er/377/2012-16 zo 4. mája 2012 zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Dulinu o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku označeného v žiadosti súdneho exekútora. Vychádzal zo zistenia, že právny vzťah medzi účastníkmi konania vznikol na základe zmluvy o úvere, ktorú s povinnou uzavrela Poštová banka, a.s. (ako právny predchodca oprávnenej), a ktorá má charakter spotrebiteľskej zmluvy. Súčasťou uvedenej spotrebiteľskej zmluvy boli všeobecné obchodné podmienky (ďalej aj „VOP“), ktoré v článku 10.2.2 upravili spôsob riešenia prípadných sporov v konaní pred rozhodcovským súdom (rozhodcovskú doložku). Podľa názoru súdu prvej inštancie je však dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá je podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Argumentoval tým, že spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň

informovanosti a táto situácia ho vedie k prístupniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Ani v posudzovanom prípade nemala povinná možnosť ovplyvniť obsah predmetnej zmluvy, keďže jej súčasťou boli VOP a obsah rozhodcovskej doložky bol dodávateľom vopred pripravený. Povinná mohla zmluvu len ako celok prijať alebo odmietnuť. Podľa názoru súdu prvej inštancie, dojednanie rozhodcovskej doložky a následné konanie pred rozhodcovským súdom viedli vo svojom dôsledku k tomu, že spotrebiteľovi bola odopretá ochrana, ktorú mu poskytuje Občiansky zákonník v ust. § 52 a nasl., ako aj smernica 93/13 EHS.

2 Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 18CoE/96/2012-29 z 27. septembra 2012 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej aj „OSP“). Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a na zdôraznenie správnosti jeho rozhodnutia uviedol ďalšie dôvody, ktorými reagoval na relevantné argumenty odvolania. K otázke prípustnosti preskúmania rozhodcovského rozsudku exekučným súdom odvolací súd uviedol, že Najvyšší súd Slovenskej republiky už vo viacerých rozhodnutiach (napr. 3Cdo/146/2011) konštatoval oprávnenie exekučného súdu preskúmať existenciu rozhodcovskej zmluvy. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa ust. § 44 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom v čase rozhodovania súdu vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný. Odvolací súd konštatoval, že uvedené závery sa vzťahujú aj na stav, kedy rozhodcovský rozsudok bol založený na neprijateľnej rozhodcovskej doložke v spotrebiteľskej zmluve, pretože podľa ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neprijateľná zmluvná podmienka neplatná, a teda nevyvoláva právne účinky, obdobne ako keď rozhodcovskej zmluvy niet.

V súvislosti s právnym posúdením rozhodcovskej doložky, dojednanej v zmluve uzavretej medzi povinnou a právnou predchodkyňou oprávnenej, sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že výkon práv a povinností z rozhodcovskej doložky odporuje spoločnému stanovisku občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove z 27. septembra 2010, podľa ktorého, zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzavretej po 31. decembri 2007 alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok, na návrh dodávateľa, mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. Zdôraznil, že vychádzajúc z uvedeného, súd prvej inštancie správne žiadosť exekútora o udelenie poverenia zamietol. Na dôvažok dodal, že nie je možné súhlasiť s oprávnenu, že išlo o naplnenie ust. § 93b zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách. Citované ustanovenie vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Z obsahu spisu však nevyplýva, že by v rámci kontraktácie došlo k naplneniu zákona, a že by s odbornou starostlivosťou príslušný zamestnanec banky najprv poučil povinnú a nechal jej priestor na rozhodnutie a voľbu. Oprávnená si v tomto smere dôkazné bremeno nespĺnila. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd uzavrel, že súdu prvej inštancie nič nebránilo judikovať nekalosť rozhodcovskej doložky podľa generálnej klauzuly ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka platnej a účinnej od 1. apríla 2004.

3 Uznesenie odvolacieho súdu napadla oprávnená dovolaním, v ktorom žiadala napadnuté uznesenie zmeniť tak, že dovolací súd „poverí súdneho exekútora vykonaním exekúcie“, alebo alternatívne zrušíť obe rozhodnutia súdov nižšej inštancie a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, pretože súdy v danom prípade: a/ rozhodovali vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 237 písm. a/ OSP), b/ rozhodovali napriek tomu, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (§ 237 písm. d/ OSP), c/ rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ OSP), d/ odňali oprávnenej možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ OSP), e/ konanie zaťažili tzv. inou vadou konania majúcou za následok

nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ OSP) a f/ svoje rozhodnutia založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP).

4 Zo spisu vyplýva, že dovolanie oprávnenej bolo dané na poštovú prepravu 20. decembra 2012. Po uplynutí dovolacej lehoty oprávnená podala doplnenie dovolania. Dovolací súd naň neprihliadol, keďže v súlade s ust. § 242 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku platného a účinného ku dňu podania dovolania, meniť rozsah dovolania, ktorým je rozhodnutie odvolacieho súdu napádané, je možné len počas trvania dovolacej lehoty.

Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované (§ 470 ods. 2 CSP). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 CSP). S účinnosťou od 1. júla 2016 bol tiež novelizovaný Exekučný poriadok (zákonom č. 125/2016 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov), keď za § 9 boli vložené nové ustanovenia § 9a a § 9b, ktoré upravujú použitie ustanovení Civilného sporového poriadku v exekučnom konaní. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku, ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Podľa § 9a ods. 4 Exekučného poriadku, na účely tohto zákona sa pojmy strana a spor vykladajú ako účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

5 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania (§ 470 ods. 4 CSP), z výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Bratislava I zistil, že oprávnená PRO CIVITAS s. r. o., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 45 869 464 bola k 9. augustu 2017 vymazaná z obchodného registra a jej právnym nástupcom je obchodná spoločnosť BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692.

6 Podľa § 64 CSP, ak strana zanikne počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom. Ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví. V zmysle citovaného ustanovenia § 64 CSP, ktoré je podľa § 438 ods. 1 CSP primerane aplikovateľné aj v dovolacom konaní, Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) rozhodol o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom oprávnenej, ktorým je obchodná spoločnosť BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692.

7 Po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka exekučného konania, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, dovolací súd následne bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto opravným prostriedkom.

8 Vzhľadom na prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, dovolací súd prípustnosť dovolania oprávnenej (ďalej aj „dovolatelky“) posudzoval v zmysle ustanovení § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014, teda procesnej úpravy platnej a účinnej v čase, keď oprávnená toto dovolanie podala. S prihliadnutím na dátum podania dovolania (20. decembra 2012) dovolací súd pri skúmaní prípustnosti dovolania oprávnenej neaplikoval ustanovenia novely Občianskeho súdneho poriadku uskutočnenej zákonom č. 353/2014 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2015, konkrétne ustanovenie § 237 ods. 2 OSP, podľa ktorého dovolanie podľa § 237 ods. 1 OSP nie je prípustné proti rozhodnutiu v exekučnom konaní podľa Exekučného poriadku. Dovolací súd napriek absencii prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2015, v zmysle ktorého by právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred nadobudnutím účinnosti predmetnej novely, mali ostať zachované, považoval tento svoj postup za súladný s ochranou legitímnych očakávaní dovolateľky (ako súčasti práva na spravodlivý proces), že spôsob prejednávania jej dovolania sa bude riadiť právnou úpravou platnou v čase začatia dovolacieho konania.

9 V danom prípade ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola aspoň v piatich prípadoch predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovolateľky - vid'

konania vedené na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1Oboer/194/2013, 1Oboer/179/2014, 1Oboer/187/2014, 1Oboer/217/2014 a 1Oboer/231/2014, 4Oboer/2/2021. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach v celom rozsahu stotožňuje, poukazuje na ne, a preto ďalšie dôvody už neuvádza (§ 452 ods. 1 CSP).

10 Vzhľadom k tomu, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd tvrdených dovolateľkou (§ 237 písm. a/, d/, e/, f/ OSP) a nevyšli najavo ani iné vady konania uvedené v § 237 OSP, pričom prípustnosť dovolania nevyplýva ani z ustanovenia § 239 OSP, dovolací súd podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol dovolanie oprávnenej ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

11 Povinnej ako úspešnej účastníčke dovolacieho konania vznikol voči oprávnenej nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP). Keďže však podľa obsahu spisu povinnej v tomto konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, dovolací súd v súlade s článkom 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018, sp. zn. 7Cdo/14/2018, publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR ako R 72/2018).

12 Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.